

Vodná a veterná erózia pôdy

Úvod k téme

Erózia pôdy je vo všeobecnosti prírodný proces fyzikálnej degradácie pôdy, ktorému nie je možné úplne zabrániť. Pri erózii dochádza k rozrušovaniu vrchnej vrstvy pôdy pôsobením určitého erózneho činiteľa (dážď, vietor, prúd vody (povrchový odtok na svahu či v koryte vodného toku), sneh, ľad) a jeho transportného účinku (unášacej schopnosti). Uvoľnené pôdne častice a na ne naviazané živiny a organická hmota sú premiestňované v smere pohybu erózneho činiteľa, ktorý spôsobil eróziu. To, do akej miery bude konkrétne územie ohrozené určitým druhom erózie vieme posúdiť na základe analýzy základných faktorov (klíma, pôda, charakteristiky terénu, vegetačný kryt, vplyv človeka).

Strata pôdy spôsobená zrýchlenou eróziou je oveľa vyššia ako rýchlosť, akou sa dokáže z materskej horniny vytvoriť nová pôda pôdotvorným procesom. Vplyvom erózie pôdy vznikajú škody nielen na mieste vzniku, ale aj v miestach transportu odneseného materiálu a jeho akumulácie (napr. zanášanie ciest, vodných nádrží, zhoršenie kvality vzduchu, či vody).

Aktuálny stav

- poľnohospodárske pôdy SR sú najviac ohrozené vodnou eróziou
- v nížinatých rovinatých oblastiach Slovenska je veľkoblková poľnohospodárska pôda ohrozená veternou eróziou
- existuje monitoring pôdnej erózie sieťou 21 kľúčových monitorovacích lokalít v rámci Čiastkového monitorovacieho systému – Pôda zabezpečeným Výskumným ústavom pôdozvedectva a ochrany pôdy (súčasť NPCC)
- ochranu pôdy pred degradáciou, a teda aj pred eróziou pôdy, a limitné hodnoty straty pôdy legislatívne stanovené

Potreba do budúcnosti

- zvýšiť povedomie spoločnosti o význame pôdy a o jej ochrane
- podporiť záujem lokálneho obyvateľstva o informácie týkajúce sa erózných faktorov a možností zníženia erózie pôdy
- motivovať užívateľov pôdy, aby aplikovali protierózne opatrenia
- zdokonaľiť modely erózneho ohrozenia pôdy
- aj naďalej zabezpečiť efektívny monitoring pôdy, zahustiť monitorovaciu sieť
- vypracovať prognózu vplyvu klimatickej zmeny na ohrozenie pôd eróziou a vytypovať lokality, kde sa situácia vplyvom dôsledkov klimatickej zmeny zhorší

Hľadáme odpovede na

- Prečo sa zvyšuje intenzita erózie pôdy na konkrétnej lokalite?
- Aké nové metódy by sa dali využiť na to, aby sme zistili rýchlosť erózie pôdy v krajine?
- Aký vplyv bude mať klimatická zmena na intenzitu erózie pôdy na národnej a lokálnej úrovni?
- Ktoré protierózne opatrenia môžeme reálne na konkrétnej lokalite aplikovať?

Bližšie informácie o aktivitách:

Ing. Tatiana Kaletová, PhD.: tatiana.kaletova@uniag.sk, Ing. Andrej Tárnik, PhD.: andrej.tarnik@uniag.sk

www.zmenaklimy.sk

Realizované s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky



**POVODNE
A ZMENA KLÍMY**



ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



VEDECKÝ DEŇ STREDOŠKOLÁKA

MIESTO REALIZÁCIE PROJEKTU - celé územie Slovenska

CIEĽ PROJEKTU - Objektívne informovať cieľovú skupinu ohľadom problémov klimatických zmien, vody v krajine a pozemkových úprav. Projekt zároveň rieši motivovanie cieľovej skupiny v rámci praktických ukážok a má viesť žiakov k skúmaniu a hľadaniu odpovedí na otázky súvisiace s uvedenými oblasťami, a zároveň edukuje učiteľov stredných škôl, ktorým ukážeme inovatívne spôsoby environmentálnej výučby, ktoré môžu následne ďalej využívať na svojich predmetoch.

CIEĽOVÁ SKUPINA PROJEKTU - Žiaci stredných a vysokých škôl, učitelia stredných škôl a široká verejnosť - bez ohľadu na vek, pohlavie, región.

V RÁMCI TOHTO PROJEKTU SÚ REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Vedecké dni
- Prednášky

FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO INŽINIERSTVA SPU V NITRE

Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva vznikla v roku 1995. Medzi prioritné oblasti činnosti FZKI patrí veda a výskum, ktoré sú nevyhnutným predpokladom naplnenia poslania v oblasti vzdelávania.

Fakulta garantuje výchovno-vzdelávací proces v akreditovaných študijných programoch na všetkých troch stupňoch vzdelávania, realizovaných kreditovým systémom ECTS. Prioritne sa sústreďuje na vzdelávanie odborníkov orientovaných na záhradnícku výrobu, ovocinárstvo, vinohradníctvo a vinárstvo, zeleninárstvo a kvetinárstvo, na navrhovanie záhradných a parkových úprav, sadovnícko-architektonické návrhy verejných, vyhradených a rekreačných priestorov, obnovu a údržbu zelene, pozemkové úpravy, ochranu pôdy, vôd a ovzdušia, odpadové hospodárstvo, výstavbu a obnovu vidieka.

ŠTUDIJNÉ PROGRAMY

Bakalárske študijné programy (Bc.)

- záhradníctvo
- krajinné inžinierstvo
- krajinná a záhradná architektúra

Inžinierske študijné programy (Ing.)

- záhradníctvo
- International Master of Horticulture Science
- krajinné inžinierstvo
- záhradná a krajinná architektúra

Doktorandské študijné programy (PhD.)

- záhradníctvo
- krajinné inžinierstvo
- záhradná a krajinná architektúra

FZKI je súčasťou Centra excelentnosti pre integrovaný manažment povodia v meniacich sa podmienkach prostredia (CEIMP), ktoré sa špecializuje na oblasť znižovania rizík zmeny klímy na životné prostredie a možnosti proaktívnej adaptácie.

FZKI týmto projektom prispieva k zvyšovaniu environmentálneho povedomia a informovanosti laickej i odbornej verejnosti o možnostiach zmierňovania dopadov klimatickej zmeny a snaží sa propagovať vedu a inovácie nevyhnutné pre riešenie problémov budúcnosti.

Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre

Tulipánová 7, 949 76 Nitra

www.fzki.uniag.sk www.vonavestudium.sk dekfzki@uniag.sk

www.instagram.com/fzki.spu

www.facebook.com/FZKISPUNitra/

+421 37 641 5410

